

Ing. Peter Žiga, PhD.

Minister hospodárstva SR

Mlynské nivy 44, 821 09 Ružinov

Vec: Otvorený list ohľadne nastavenia systému výberových konaní na nové zariadenia výrobcu elektriny s právom na podporu (tzv. aukcií)

Vážený pán minister,

na základe spracovaného návrhu základného nastavenia aukcií na nové zariadenia s právom na podporu, ktorý bol zo strany MH SR predstavený odbornej verejnosti dňa 6.11.2019, si Vám týmto spôsobom dovoľujeme zaslať viaceré pripomienky a návrhy k dizajnu plánovaných aukcií, ktoré naša asociácia vníma ako kľúčové pre to, aby sa aukcie mohli stať úspešným nástrojom pre podporu rozvoja nových kapacít OZE.

1. Zvážiť aukcie na objem elektriny, nie inštalovaný výkon.

Z pohľadu predpovedateľnosti dodatočného objemu výroby elektriny z OZE na koncovej spotrebe elektriny (čo je nakoniec hlavný ukazovateľ, ktorý sa bude hodnotiť pri napĺňaní cieľov Národného integrovaného energetického a klimatického plánu - NECP) sme presvedčení, že je vhodnejšie dizajnovať aukcie nie na veľkosť inštalovaného výkonu, ale na objem vyrobenej elektriny. Účastník aukcie by mal povinnosť stanoviť objem vyrobenej elektriny po jednotlivých rokoch (na 15 rokov) dopredu a garantovať túto výrobu, a to pri aplikovaní vhodného korekčného mechanizmu.

Organizátor aukcie vypísaním aukcie na objem vyrobenej elektriny (a nie na inštalovaný výkon) v zásade zabezpečí dve zásadné veci. Po prvé, stanovenie objemu vyrobenej elektriny, ktorá bude na základe daného kola aukcie podporovaná, bude viesť k vysokej miere a teda aj predvídateľnosti systémových nákladov na túto podporu, pričom ročné odchýlky budú zodpovedať nastaveniu zvolenému korekčného mechanizmu. Po druhé, takýto dizajn vytvorí správny konkurenčný tlak na prípravu energeticky a ekonomicky efektívnych projektov tak v rámci rovnakých technológií zariadení, ako aj medzi rôznymi technológiami.

2. Technologicky špecifické koše a diverzifikácia energetického mixu.

Je bežnou praxou v členských štátoch EÚ, že aukcie sú technologicky neutrálne minimálne medzi fotovoltaickými a veternými zdrojmi elektriny. Je však na mieste otázka, či takýto prístup je vhodný aj pre Slovensko. Dôrazne odporúčame využiť rozdelenie aukcie do technologicky špecifických košov, čo zabezpečí podmienky pre technologickú diverzitu energetického mixu OZE. Totiž, pozeraj sa na vysúťaženú cenu ako na jediné kritérium aukcie je síce v poriadku, ale toto kritérium nepostihuje vyvolané náklady na reguláciu elektrizačnej sústavy. Ako je známe, minimálne fotovoltaické a veterné elektrárne sú z tohto hľadiska do veľkej miery komplementárne technológie a správne nastavenie ich mixu môže mať pozitívny dopad práve na optimalizáciu regulačných nákladov elektrizačnej sústavy v budúcnosti.

3. Vysporiadanie problematických sieťových poplatkov

Dôrazne odporúčame vysporiadať v systéme niektoré problematické sieťové poplatky, a to najmä G-komponent (t.j. platbu za prístup do sústavy) a v súčasnosti aj extrémne vysoké pripojovacie poplatky na napäťovej úrovni VN, do ktorej sa podľa nás bude pripájať väčšina zdrojov v rámci aukcií. Z hľadiska transparentnosti pre záujemcov o účasť v aukciách je potrebné nastaviť buď očistenie alebo naopak transparentné zakomponovanie G-komponentu vo vysúťaženej cene, kým sa tento problém plošne nevyrieši.

Súčasnú nastavenie týchto sieťových poplatkov je pre investorov vysoko problematické, nevzbudzuje investičnú stabilitu a ignorovanie tohto problému v podmienkach aukcie (aj do budúcnosti) môže naznačovať nerovnosť príležitostí - v zmysle oprávnených očakávaní na základe asymetrického prístupu k informáciám o budúcom vzhľade regulačnej politiky ÚRSO. Zároveň upozorňujeme, že **ak by sieťové poplatky zostali v nezmenenej podobe, potenciálni investori by museli započítať tieto náklady do svojich kalkulácií nákladov, čo by v konečnom dôsledku zvyšovalo ponúknutú cenu v aukciách na úrovni desiatok EUR/MWh, čo je v rozpore s cieľom aukcie, ktorým je výber najefektívnejšieho spôsobu podpory OZE a minimalizácia dopadu na koncovú cenu elektriny, resp. na systémové náklady.**

4. Ďalšie obchodné podmienky aukcie.

Podľa predstavených podmienok je zrejmé, že prinajmenšom pilotná aukcia je nastavená tak, že na účasť v nej je potrebné splniť len minimum kvalifikačných podmienok z pohľadu pripravenosti projektov. Z toho vyplývajú dva zásadné problémy:

- a. Navrhnutá výška zmluvných pokút za nesplnenie termínu uvedenia do prevádzky je v rámci EÚ nastavená bezprecedentne vysoko a vytvára výrazný priestor pre korupčné správanie developerov projektov (v zmysle urýchlenia povoľovacích procesov, na ktorých výsledok nemusia mať priamy vplyv). Rozumieme tomu, že je potrebné nastaviť mechanizmus zmluvných pokút pre vymožitelnosť investícií do nových zariadení na výrobu elektriny na základe výsledkov aukcie, no výška maximálnej pokuty v sume 200.000 EUR/MW, čomu zodpovedá aj rovnaká požadovaná výška zábezpeky predstavuje v prípade fotovoltických a veterných projektov viac ako 20 % investičných nákladov. **Toto je výška rizika, ktorá buď odradí väčšinu – ak nie všetkých - seriózných investorov alebo naopak zvýši ponúknutú cenu v aukcii po zohľadnení tohto rizika, čo je v rozpore s cieľmi tejto schémy podpory rozvoja OZE.**
- b. Vzhľadom na tzv. viac ako 6 rokov trvajúci stop-stav na pripájanie nových zdrojov je momentálne veľmi problematické (a v niektorých distribučných oblastiach v podstate nemožné) získať technické podmienky pripojenia pre zdroje s inštalovaným výkonom vyšším ako 500 kW. To znamená, že v čase predkladania ponúk v súťaži záujemca v aukcii nebude mať vedomosť, či a za akých podmienok dostane k dispozícii kapacitu na pripojenie plánovaného zdroja v konkrétnej uzlovej oblasti distribučnej alebo prenosovej sústavy. Okrem rizika, že pripojovacia kapacita v požadovanej výške v danej uzlovej oblasti mu nebude vôbec zo strany prevádzkovateľa sústavy odsúhlasená, je tu ešte problém ohľadne výšky pripojovacích nákladov (ktoré vyplývajú z konkrétnych technických podmienok pripojenia), keďže tieto najmä v prípade menších zdrojov zohrávajú veľmi dôležitú úlohu v investičných nákladoch. **Je potrebné túto záležitosť získavania technických podmienok pripojenia pre účely aukcie ošetriť, a to buď stanovením kapacít pre jednotlivé uzlovej oblasti, alebo garanciou víťazom aukcií, že sa budú môcť v rámci danej uzlovej oblasti pripojiť.**

5. Zvýšiť povolený objem zariadení.

V prípade ďalších aukcií, pokiaľ majú viesť k významnému zvýšeniu podielu OZE a pokiaľ chce MH SR úspešne nasledovať cestovnú mapu NECP, je potrebné, aby budúce objemy boli kumulatívne vyššie a zároveň, pokiaľ možno, bez obmedzení na jednotkový inštalovaný výkon (to všetko s prihliadnutím na našu pripomienku uvedenú v bode 1 vyššie). Z tohto hľadiska sa nám javí ako zmysluplné, aby aukcie boli rozdelené do samostatných kategórií pre menšie (< 1MW) a väčšie (> 1MW) zdroje. Totiž, ak má byť – okrem iného – cieľom znižovať systémové náklady na podporu OZE, tak vyhlásovať aukcie na malé zdroje má z hľadiska celkového vplyvu na podiel OZE Slovenska len veľmi obmedzený význam. Pri malých zdrojoch je totiž optimalizácia investičných nákladov a tým aj ekonomickej efektívnosti veľmi limitovaná a skutočný význam majú práve aukcie na relatívne väčšie zdroje elektriny. Takéto nastavenie by malo samozrejme prebiehať v koordinácii s PDS a SEPS. V prípade fotovoltiky pritom odporúčame, aby sa za inštalovaný výkon bral menovitý výkon na striedavej strane meničov.

6. Predpovedateľnosť termínov a objemov vyhlasovaných aukcií.

Vzhľadom k tomu, že príprava projektov OZE podlieha relatívne zložitému procesu povoľovania, hlavne pri väčších zdrojoch, vyžaduje si od investora dôsledné plánovanie jednotlivých krokov a aj dlhšie časové obdobie. **Preto navrhujeme, aby MHSR zverejnilo plán kedy, za akých podmienok a aké aukcie budú vyhlasované, s akými kapacitami pre jednotlivé druhy OZE, na dlhšie časové obdobie, najmenej 12 mesiacov dopredu, avšak ideálne na dlhšie časové obdobie.** Cieľom je, aby projekty, ktoré záujemcovia budú prihlasovať do aukcií, boli riadne pripravené a ich realizácia bola skutočná.

Vážený pán minister, záverom si dovoľujem ešte uviesť, že tieto naše pripomienky a návrhy vychádzajú nielen z našich takmer 10-ročných skúseností so systémom podpory OZE a z praktických vedomostí ohľadne nastavenia energetickej legislatívy a procesov pripájania OZE na Slovensku, ale taktiež z poznatkov o osvedčených a funkčných schémach aukcií v iných krajinách EÚ - najmä Dánsko, Francúzsko, Nemecko, Poľsko alebo Portugalsko, ktoré pre Slovensko môžu slúžiť ako vhodný porovnávací štandard (benchmark). Pevne veríme, že ministerstvo zohľadní tieto naše pripomienky a návrhy pri tvorbe podmienok aukcií. Zároveň sme pripravení sa k týmto návrhom stretnúť a prediskutovať akékoľvek potrebné detaily.

S úctou,

SAPI Slovenská asociácia
fotovoltického
priemyslu a OZE

IČO: 45 733 848 Budyšínska 94/36
DIČ: 20 23 09 86 82 831 02 Bratislava
IČ DPH: SK 20 23 09 86 82 www.sapi.sk

Ing. Ján Karaba, MSc.

Riaditeľ SAPI

